

[Per Federspiel.]

Man kan ikke være i tvivl om, at den forretningsmand, der skal disponere inden for de seks landes kreds, alle forhold lige, vil give et fortrin til den virksomhed, den leverandør, eller hvem det må være, der befinder sig inden for det snævrere samarbejde; dér kender han vilkårene, dér arbejder man efter de samme regler. Det andet er noget fjernere, selv om betingelserne for samhandel formelt kan være de samme.

Det kan ikke undre, at det danske landbrug praktisk talt enstemmigt har rejst kravet om dansk tilslutning til de seks landes fællesskab. For landbrugseksporten er konsekvenserne af et sammenbrud af frihandelsforhandlingerne i virkeligheden ganske uoverskuelige. Jeg skal ikke her bestride, at der er en mulighed for, at der i forbindelse med frihandelsforhandlingerne vil kunne findes en løsning, der tilgodeser landbrugets berettigede interesser, men der er vel god grund til at tvivle om, at dette vil blive tilfældet. Det spørgsmål, man så må stille sig, er: har vi råd til at løbe den risiko, at en sådan tilfredsstillende frihandelsordning udebliver, uden at vi på forhånd har sikkerhed for, at en alternativ politik kan gennemføres?

Denne sag skal jo ikke afgøres alene ud fra en vurdering af landbrugets interesser; men det må ikke underkendes, at en lamelse af landbrugseksporten vil få så afgørende konsekvenser for hele det danske samfund, at landbrugets bedømmelse af de foreliggende planer må veje ganske overordentlig tungt.

I sin redegørelse i torsdags lagde da også den højtærede minister for udenrigsøkonomi ganske afgørende vægt på landbrugseksportens stilling inden for markedsplanerne. Jeg kan ganske tiltræde de to — som jeg måtte forstå det — minimumskrav, der må stilles, for at man fra dansk side kan acceptere en ordning, nemlig på den ene side at der sikres en retfærdig balance mellem de fordele og byrder, der kommer til at hvile henholdsvis på landbruget og på industrien; altså det, man vel kan betegne som den gennemførte gensidighed, og på den anden side at landbrugsordningen bliver så effektiv og rummelig, at de seks landes landbrugsordning, der er fastlagt i Romtraktaten,

kan indgå som et led i den større ordning i frihandelsområdet.

Men er der grund til at tro, at disse mål vil kunne nås? Jeg tror, at enhver, der har haft lejlighed til at følge disse forhandlinger på nærmere hold, vil vide, at der mod disse planers gennemførelse er en endogså meget kraftig modstand inden for de seks lande, en modstand, som er forståelig. For Frankrigs vedkommende har den blotte tiltræden af fællesmarkedet været en hård belastning for landets økonomiske evne. Skulle det nu komme ind i en større kreds, hvor mulighederne for den traditionelle beskyttelse af den franske produktion yderligere beskæres, er det muligvis en overmenneskelig anstrengelse. Der er i hvert fald ingen grund til at tro, at den franske hensigt: at få disse frihandelsplaner udsat, indtil den første fase i overgangsperioden til fællesmarkedet er gennemløbet, vil blive svækket i de kommende måneder.

Det har ubestrideligt været en lykkelig ting, at de nordiske lande har kunnet optræde i større samdrægtighed inden for OEEC under forhandlingerne i Paris, men dette nordiske sammenhold mister jo ikke så lidt af sin slagkraft over for frihandelsforhandlingerne, når det må erkendes, at det nordiske samarbejde i sine mangeårige bestræbelser for at skabe et nordisk fællesmarked heller ikke har ført til en løsning for frihandel med landbrugsvarer. Det har heller ikke kunnet styrke tilliden til de nordiske landes sammenhold, at man i hvert fald på et meget vigtigt marked har måttet opleve, at svensk og finsk smør understøttet ved statstilskud er blevet udbudt og solgt til underpriser i konkurrence med dansk smør hos vore traditionelle kunder.

Min konklusion til dette afsnit må da være, at der ikke kan rejses nogen afgørende indvending mod den måde, på hvilken regeringen har ført forhandlingerne om en landbrugsordning inden for frihandelsområdet. Et frihandelsområde er både af politiske og økonomiske grunde en nødvendighed for at forhindre den deling af Europa, som ville være en ulykke i enhver henseende. Men det må samtidig ikke glemmes, at frihandelsområdet jo ikke forhindres ved en dansk tilslutning til de seks